

การวิเคราะห์งานของพยาบาลหัวหน้าเวรเบา
ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตกรุงเทพมหานคร

นางสาว อารีย์ อรรถนุพรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-492-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF TASKS PERFORMED BY CHARGED
NURSES OF EVENING SHIFT IN HOSPITALS UNDER THE
JURISDICTION OF MINISTRY OF PUBLIC HEALTH,
BANGKOK METROPOLITAN AREA

MISS AREE ADTHANUPHUN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-492-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์งานของพยาบาลหัวหน้าเวรป่วย ในโรงพยาบาลสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข เขตกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาว อารีย์ อรรถนุพรรณ
ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

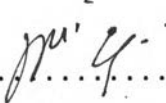

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รัชชาลัยย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ติเรก ศรีสุข)

พิมพ์ตำแน่งกับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อารีย์ อรรถนุพรรณ : การวิเคราะห์งานของพยาบาลหัวหน้าเวรย้าย โรงพยาบาลสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (AN ANALYSIS OF TASKS PERFORMED BY CHARGED
NURSES OF EVENING SHIFT IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF MINISTRY
OF PUBLIC HEALTH, BANGKOK METROPOLITAN AREA) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พวงรัตน์
บุญญานุกรณ์, 140 หน้า ISBN 974-584-492-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบปริมาณงาน และเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม
การพยาบาล และกระบวนการจัดการของพยาบาลหัวหน้าเวรย้ายในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพยาบาลหัวหน้าเวรย้าย จำนวน 88 คน โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ และคู่มือวิเคราะห์ สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย
และผ่านกระบวนการทดสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงภายในแล้ว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ปริมาณงานที่พยาบาลหัวหน้าเวรย้าย ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมเฉลี่ย 14.48
กิจกรรม และ 14.42 กิจกรรม ตามลำดับ
2. ปริมาณงานที่พยาบาลหัวหน้าเวรย้าย ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อม เมื่อจำแนก
ตามแผนกที่ปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปริมาณเวลาที่พยาบาลหัวหน้าเวรย้าย ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อม
เฉลี่ย 2 ชั่วโมง และ 2 ชั่วโมง 35 นาที ตามลำดับ
4. ปริมาณเวลาที่พยาบาลหัวหน้าเวรย้าย ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อม
พบว่า แผนกอายุรกรรมและกุมารเวชกรรม มีปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลสูงกว่าในแผนกสูติ-นรี
เวชกรรม และแผนกอายุรกรรมมีปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลสูงกว่าในแผนกศัลยกรรม อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. พยาบาลหัวหน้าเวรย้ายปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการส่วนการวางแผน และการดำเนินงาน
เมื่อพิจารณารายชื่อด้านบุคคลอยู่ในระดับตั้งแต่มากที่สุดจนกระทั่งถึงน้อยที่สุดในด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้าน
สิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการในระดับมากที่สุดถึงปานกลาง
6. พยาบาลหัวหน้าเวรย้ายปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการส่วนการประเมินผล เมื่อพิจารณารายชื่อ
ด้านบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุดถึงปานกลาง ด้านวัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการในระดับมากและ
ปานกลาง ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการในระดับมากและน้อย

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต อารี อรรถนุพรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C386018 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: TASKS / CHARGED NURSES / EVENING SHIFT / MANAGEMENT PROCESS

AREE ADTHANUPHUN : AN ANALYSIS OF TASKS PERFORMED BY CHARGED NURSES OF EVENING SHIFT IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, BANGKOK METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROF. PUANGRAT BOONYANURAK, Ed.D. 140 pp. ISBN 974-584-492-8

This research was designed to analyze and to compare the amount of tasks and time spent in nursing activities as well as in management process of charged nurses during evening shift in hospitals under the jurisdiction of the ministry of public health, Bangkok Metropolitan Area. The sample were 88 charged nurses in evening shift selected by using the multistage sampling method. The observational, interviewing and checklist instrument developed by the investigator and tested for content validity and reliability were used to collect data. The major findings were as follows:

1. The amount of tasks performed by charged nurses during evening shift in direct and indirect nursing activities were 14.48 and 14.42 in average respectively.
2. The total amount of tasks performed by charged nurses working in different nursing divisions were no statistically differences.
3. The amount of time spent by charged nurses during evening shift in direct and indirect nursing activities were 2 and 2 hours and 35 minutes in average respectively.
4. The total amount of time spent by charged nurses during evening shift in medical and pediatric nursing divisions were higher than those in obstetric and gynecological division, and total time spent in medical nursing division was higher than in surgical nursing division at .05 significant levels.
5. Charged nurses in evening shift performed the management process in personnel planning and organizing aspects from the most to the least level while in material and environment aspects were from the most to moderate level.
6. Charged nurses in evening shift performed management process in evaluating personnel from the most to moderate level while in material aspect was from much to moderate level and in environment aspect was from much to little level.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติบัตร 0179 0550-4-492-8

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งสละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งมาตลอด ตั้งแต่ศิษย์เริ่มเข้าศึกษา จนกระทั่งผ่านขั้นตอนสุดท้ายของการศึกษาในหลักสูตรนี้ ศิษย์รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและพระคุณของท่านเป็นที่สุด ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดีเรก ศรีสุโข ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ที่คอยติดตามและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยความห่วงใยเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 13 ท่าน ที่กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้ และเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนพยาบาลหัวหน้าเวรย้ายทุกท่านในอัตราค่าจ้าง และความร่วมมืออันดี

งานวิจัยนี้คงจะไม่ได้เกิดขึ้น หากผู้วิจัยไม่ได้รับโอกาสในการลาศึกษาต่อจากการสนับสนุนของ ดร. ศิริพร ตันติพนวินัย หัวหน้างานที่เป็นแบบอย่างในการพัฒนาตน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลมิชชั่น ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการศึกษาตลอดหลักสูตร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำลังใจ แรงกระตุ้น และความช่วยเหลืออย่างมากจากเพื่อน พี่ น้อง ร่วมชั้นเรียน โดยเฉพาะคุณทิพวรรณ ตั้งวงศ์กิจ เรือเอกหญิง ธนพร เข้มสุคา คุณอรเพ็ญ พงศ์กล้า คุณวารภรณ์ ชัยวัฒน์ คุณวิภาวี เผ่ากันทรากกร คุณพัชนี เอมะนาวัน และบุคคลอีกหลายท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้หมด ขอขอบคุณ คุณสมพร ประดิษฐ์ศิลป์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์และแก้ไขด้วยความอดทนและรับผิดชอบ คุณวิฑูร ตันตยานุวัตร ที่ให้ความห่วงใยและอำนวยความสะดวกในการไปเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละโรงพยาบาล

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอระลึกถึงทุกคนในครอบครัว "อรรณพธรรม" ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนด้วยความห่วงใยตลอดมา โดยเฉพาะคุณชุกุล อรรณพธรรม ผู้ที่ให้ช่วยเหลือ และสนับสนุนทุนการศึกษาของผู้วิจัยมาตลอด จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี

อารีย์ อรรณพธรรม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ปัญหาการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผลการวิจัย.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	107
รายการอ้างอิง.....	108
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	113
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างเครื่องมือและคู่มือวิเคราะห์.....	122
ประวัติผู้วิจัย.....	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและตัวอย่างประชากร จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	39
2. จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าเวรป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	48
3. จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าเวรป่วย ที่ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล โดยตรง.....	49
4. จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าเวรป่วย ที่ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล โดยอ้อม.....	50
5. เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของหัวหน้าเวรป่วย ที่ปฏิบัติกิจกรรมการ พยาบาลโดยตรง เมื่อจำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	51
6. เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของหัวหน้าเวรป่วย ที่ปฏิบัติกิจกรรมการ พยาบาลโดยอ้อม เมื่อจำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	53
7. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการปฏิบัติกิจกรรมการ พยาบาลโดยตรงและกิจกรรมการพยาบาลโดยอ้อมของหัวหน้าเวรป่วย.....	54
8. จำนวนครั้งที่มีมากที่สุดถึงน้อยที่สุด และมีฐานในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล โดยตรงของหัวหน้าเวรป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	55
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการปฏิบัติกิจกรรมการ พยาบาลโดยตรงของหัวหน้าเวรป่วย.....	56
10. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของพยาบาลหัวหน้าเวรป่วยในแต่ละแผนก.....	57
11. จำนวนครั้งที่มีมากที่สุดถึงน้อยที่สุด และมีฐานในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล โดยอ้อมของหัวหน้าเวรป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	59
12. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการปฏิบัติกิจกรรมการ พยาบาลโดยตรงของหัวหน้าเวรป่วย.....	60
13. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลโดยอ้อมของพยาบาลหัวหน้าเวรป่วยในแต่ละแผนก.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อม	63
15. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาที่พยาบาลหัวหน้าเวรป่วยใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง กิจกรรมการพยาบาลโดยอ้อม และกิจกรรม ส่วนตัว	64
16. ปริมาณเวลาสูงสุดถึงต่ำสุด และมีฐานของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วยใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	65
17. ค่าเฉลี่ยของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วยในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลโดยตรง	67
18. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาที่พยาบาลหัวหน้า เวรป่วย ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง จำแนกตามแผนกที่ ปฏิบัติงาน	68
19. ปริมาณเวลาสูงสุดถึงต่ำสุด และมีฐานของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วยในการ ปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยอ้อม จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	71
20. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วยในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลโดยอ้อม	72
21. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วย ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยอ้อม จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	73
22. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วย ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมในแต่ละแผนก	75
23. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วย ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมส่วนตัว จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาที่หัวหน้าเวรป่วย ใช้ในกิจกรรมส่วนตัว.....	77
25. จำนวนร้อยละและระดับการปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการของหัวหน้าเวรป่วยจำแนกเป็นรายข้อ.....	79
26. เปรียบเทียบจำนวนพยาบาลหัวหน้าเวรป่วย ที่ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการจัดการในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม ศัลยกรรม อายุรกรรม และกุมารเวชกรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	87